

Digitalisering av offentlig sektor - Nye og sterke virkemidler

Hvor skal vi?

Hvor er vi?

Hva gjør vi?

Nokios 2015

Ellen Strålberg, Difi

Digitalisering av offentlige sektor – hvor skal vi?

April 2012

Mars 2013

Solberg-regjeringen

Oktober 2013

Avbyråkratiseringsreform

2015

Februar 2015

Mål 1: Bedre og raskere møte med offentlig sektor
Mål 2: Mer effektiv ressursbruk
Mål 3: Norge skal ligge i front internasjonalt i å utvikle en digital forvaltning

+

Fornye, forenkle, forbedre
Ledelse og gjennomføringskraft
Fjerne tidstyver
Gevinstrealisering

+

Alle driftsbudsjett kuttet en halv prosent

+

Behov for effektivisering
Modernisering
Teknologi sentralt, men uunyttet potensiale

2016

Digital agenda for Norge – Den nasjonale IKT-politikken

The Third Era of Enterprise IT

We are here

	IT Craftsmanship	IT Industrialization	Digitalization
			
Focus	Technology	Processes	Business Models
Capabilities	Programming, system management	IT management, service management	Digital leadership
Engagement	Isolated, disengaged internally and externally	Treat colleagues as customers, unengaged with external customers	Treat colleagues as partners, engage external customers
Outputs and Outcomes	Sporadic automation and innovation, frequent issues	Services and solutions, efficiency and effectiveness	Digital business innovation, new types of value

#GartnerSYM

© 2014 Gartner, Inc. and/or its affiliates. All rights reserved.

Gartner

Hvor skal vi?

Hvor er vi?

Hva gjør vi?

Digitalisering er risikofyllt

COMPUTERWORLD – it-nyheter døgnet rundt
IDG – verdens største mediehus innen IT

SEMINAR & CIO | IT-KARRIERE | IT-HELSE | IT-KURS | IT-STILL

Du er her: Computerworld >

- Dårlig it hindret politiet

Ved Nokas-ranet i 2004 var politiets it-systemer for dårlige. Sju år senere utnyttet Breivik at det fortsatt ikke har blitt gjort noe, mener 22. juli-kommisjonen.

RAPPORT: Leder for 22. juli-kommisjonen, Alexandra Bech Gjerv, legger frem rapporten fra kommisjonen (Foto: Faksimile NRK)

NRK NYHETER SPORT TV RADIO DISTRIKT

Norge Siste nytt Fordypning Andre verdenskrig Klima NRK Ytring

Politiets Fellesforbund om IKT-stans: – Dårlig pengebruk

Politidirektoratet ber justisminister Anders Anundsen (Frp) stanse det store IT-prosjektet som skulle revolusjonere politiarbeidet. – Dårlig pengebruk, mener Politiets Fellesforbund.

Journalist
Marlin Herman Wedekvåg
@MMarlinHWedekv

Journalist
Eva Marie Buzal
@EVBuzal

NETT OM NRK

digi.no Søk på Din e-postadresse OS

IT-bransjens samlingspunkt

Bedrifts-IT Telekom Utvikling Karriere Økonomi Samfunn Sikkerhet

Dette er **Statistisk sentralbyrå** – en institusjon som teller

IT-fiasko

SSB brukte 100 millioner på nettside

Etter fem år vet ingen når læringen blir klar.

VG NYHETER

Eriksson om IKT-skandalen i Nav: - Overraskende at man ikke har lært

- ** Konsulentrapport: Sprekker med opp mot to milliarder
- ** Venstre: Bør vurdere å sparke flere i Nav-ledelsen

Men husk at media er ensidig - det finnes en rekke offentlige prosjekter som lykkes!

Kandidater til årets digitale suksesshistorie

- ▶ E-søknad for bostøtte, Husbanken
- ▶ SafeSeaNet Norway, Kystverket
- ▶ KS, SvarUt
- ▶ **EDAG-prosjektet og innføring av A-ordningen**
- ▶ Løft-programmet
- ▶ Universitetet i Agder, Digital eksamen
- ▶ Nav, uførereformen
- ▶ E-byggesøknad
- ▶ KS, digitalisering av byggesaksbehandling (eByggeSøknad)
- ▶ Statens vegvesen, Kjøretøyopplysninger, Tilhengerkalkulator, SMS-tjenester for eieropplysninger for kjøretøy, Sjekk frist for neste EU-kontroll, Nybilvelger
- ▶ Altinn-apiene
- ▶ Nytt Sak- Arkivsystem i UH-Sektoren, Uninett
- ▶ Elektronisk kommunikasjon med bruker, NAV
- ▶ Enovatilskuddet
- ▶ Mobil-appen «Ledig arena», Asker Kommune
- ▶ Oslo kommunes digitaliseringsarbeid
- ▶ Flyrettighetskalkulator, Forbrukerrådet

Tidligere suksesser

- Lånekassens LØFT
- Effekt, UDI
- Perform, SPK
- Uføretrygd, NAV
- Altinn, Brreg
- ID-porten, Difi
- Statens innkrevingsssentral
- Selvangivelsen, SKD
- E-Resept, Hdir
- Elektronisk frikort, Hdir

(ikke uttømmende liste.....)

Status digitalisering i offentlig sektor

Svak
-status-

Brukerorientering

Tilfredsheten synker og offentlige virksomheter klarer ikke å innfri innbyggernes økte forventninger.

Middels til god
-status-

Fellesløsninger

Fellesløsningene har god fremdrift og oppslutning, men det er behov for bedre samordnede tiltak og fellesløsninger.

Middels
-status-

Tjenester

Offentlige digitale tjenester er for skjemabaserte og utnytter ikke i tilstrekkelig grad allerede eksisterende data.

Noen av utfordringene

1. For lite avansert digitalisering
2. For lavt tempo
3. For mange prosjekter feiler
4. Gevinstrealisering vanskelig
5. For lav kompetanse (særlig hos ledere)
6. Manglende finansiering til små/mellomstore prosjekter

Hvor skal vi?

Hvor er vi?

Hva gjør vi?

Nye virkemidler

Strategisk IKT-kompetanse for toppledere

Fra høsten 2015 tilbyr Difi et kompetansetilbud for toppledere i strategisk bruk av IKT, for å øke bevisstheten om hvordan digitalisering kan bidra til å oppnå virksomhetens mål.

HENSIKT MED KOMPETANSETILBUDET

- Øke digitalisering på agjensker i kompetansegroper
- Tjenestegiverer og andre relevante departement og utførelsesvirksomheter
- Skape en felles forståelse for muligheter og utfordringer digitalisering gir

Målgruppen er departementenes toppledere og kompetansegroper med utvalgte ansatte i disse utvalgte virksomhetene. Kompetansetilbudet består av 3 kursdager à 3 timer over 3-4 måneder.

Difi har ansvar for å planlegge og gjennomføre tilbudet til hvert enkelt departement, for å sikre et målrettet program for den enkelte bedrift.

Regjeringen har søkt midt til alle departementene innen 2019 skal 1000000000 kroner tilstilles.

Programmet er et samarbeid mellom Difi og departementene som er ansvarlig for bedriftene i staten.

Styret i regjeringen er ansvarlig for gjennomføringen av programmet.

difi.no

difi
Direktoratet for
forvaltning og IKT

Staten skal lykkes i digitaliseringsprosjekter

Regjeringen etablerer et digitaliseringsråd som skal hjelpe statlige virksomheter til å lykkes med digitaliseringsprosjekter. Rådet skal gi en vurdering av prosjektene innen tre uker, og det er frivillig å benytte seg av rådet. Statlige etater skal lære av hverandres suksesser og feil, og er berget skal bidra til systematisk læring. Rådet skal være operativt fra 1. januar 2016.

HVEM SKAL DIFI I RÅDET?

Rådet oppnevnes av Helse- og sosialdepartementet, og skal bestå av utvalgte prosjektledere, IKT-eksperter og utvalgte ledere fra offentlig og privat sektor.

HVILKE PROSJEKTER SKAL I RÅDET?

Planlegge digitaliseringsprosjekter mellom 10 og 100 millioner kroner som vil bidra gjennom større utvinning. Virksomhetene kan til høyt i alle prosjektets fase.

HVILKE MIDLER DIFI GJØR?

Difi er ansvarlig. Virksomhetene selv er ansvarlig for å gjennomføre prosjektet. Difi gir råd og veiledning til departementene i rådet.

Digitaliseringsrådet er et samarbeid mellom Difi og departementene som er ansvarlig for bedriftene i staten.

Styret i regjeringen er ansvarlig for gjennomføringen av programmet.

difi.no

difi
Direktoratet for
forvaltning og IKT

Tilskotsordning for digitaliseringsprosjekt i staten

Digitalisering skal gi effektivisering og bedre tjenester til brukerne. I 2016 er det søkt av 75 millioner kroner til digitalisering av små og mellomstore digitaliseringsprosjekt i staten.

MÅL

- Å øke tempoet i digitaliseringsprosjekt i offentlig sektor
- Å få gjennomført flere digitaliseringsprosjekter
- Å ta i bruk digitale av andre digitalisering

VELNÅR

- Gjort konkrete virkemidler
- Digitaliseringsprosjekt med investeringsmidler fra 5 til 50 millioner kroner
- For en stor virksomhetsmessig lønnsomt og gjennomførbart
- Prosjekt over maksimalt 3 år
- Tidsfrist opp til 30. år av investeringsmidler
- Maksimalt 15 millioner kroner i tilskott per prosjekt

KRITERIER SOM DIFI MÅL

- Sikkerhet og stabilitet på systemer
  - Prosjektgjennomføring
  - Samfunnsøkonomisk analyse
  - Plan for evaluering av prosjekt
- Virksomhetene må sende inn søknad og søknad skal sendes til Difi innen 23. Mars 2016.

Programmet er et samarbeid mellom Difi og departementene som er ansvarlig for bedriftene i staten.

Styret i regjeringen er ansvarlig for gjennomføringen av programmet.

difi.no

difi
Direktoratet for
forvaltning og IKT

5 råd for å lykkes

1. Start med brukernes behov

- Involver brukerne tidligst mulig
- Vurder alternative konsepter/virkemidler (ikke rett på løsning)
- Ha tidlig dialog med markedet om hvordan behovet kan dekkes

2. Reduser omfang og kompleksitet i prosjektet

- Reduser prosjektstørrelse og ambisjonsnivå
- Del større satsninger opp i mindre prosjekter/leveranser

3. Sikre god kompetanse hos lederne og sett sammen et kompetent tverrfaglig team

- Sterk forankring hos ledelsen
- Tverrfaglig kompetanse (bl.a. anskaffelser og kontraktsoppfølging, brukerinvolvering, prosjektstyring)

4. Lever hyppige leveranser og skap nytteverdi underveis

- Smidig tilnærming
- Hyppige leveranser, juster løsningen
- Kontinuerlig gevinstfokus

5. Velg hensiktsmessige kontraktsformer og sørg for god kvalitet i konkurransegrunnlaget

- Grundig vurdering av kontraktsform
- Konkurransegrunnlag med gode/relevante vurderingskriterier

Prosjektveiviseren

- beste praksis prosjektmetodikk for offentlig sektor

- ▶ Basert på Prince2
- ▶ Tilpasset norsk offentlig sektor
- ▶ Metodikk for styring og gjennomføring av digitaliseringsprosjekter
- ▶ Kan kombineres med smidig tilnærming

Strategisk IKT-kompetanse for toppledere

Se muligheter digitalisering gir og se hva det kan skape av verdier for virksomheten

Forstå hva som kreves for å sikre at teknologien utnyttes og at digitaliseringsinitiativer styres og ledes riktig

Strategisk IKT-kompetanse for toppledere

- Målgruppe: departementenes toppledergruppe sammen med virksomhetsledere i deres underliggende virksomheter
- Alle departementene innen våren 2017 skal ha gjennomført kompetansetiltaket

Modul 1:

IKT som strategisk virkemiddel

- Hvordan virksomhet og teknologi henger sammen
- Toppederens rolle og ansvar
- Mulighetsrommet digitalisering gir på et samfunnsnivå

Modul 2:

Mulighetsrom og samspill

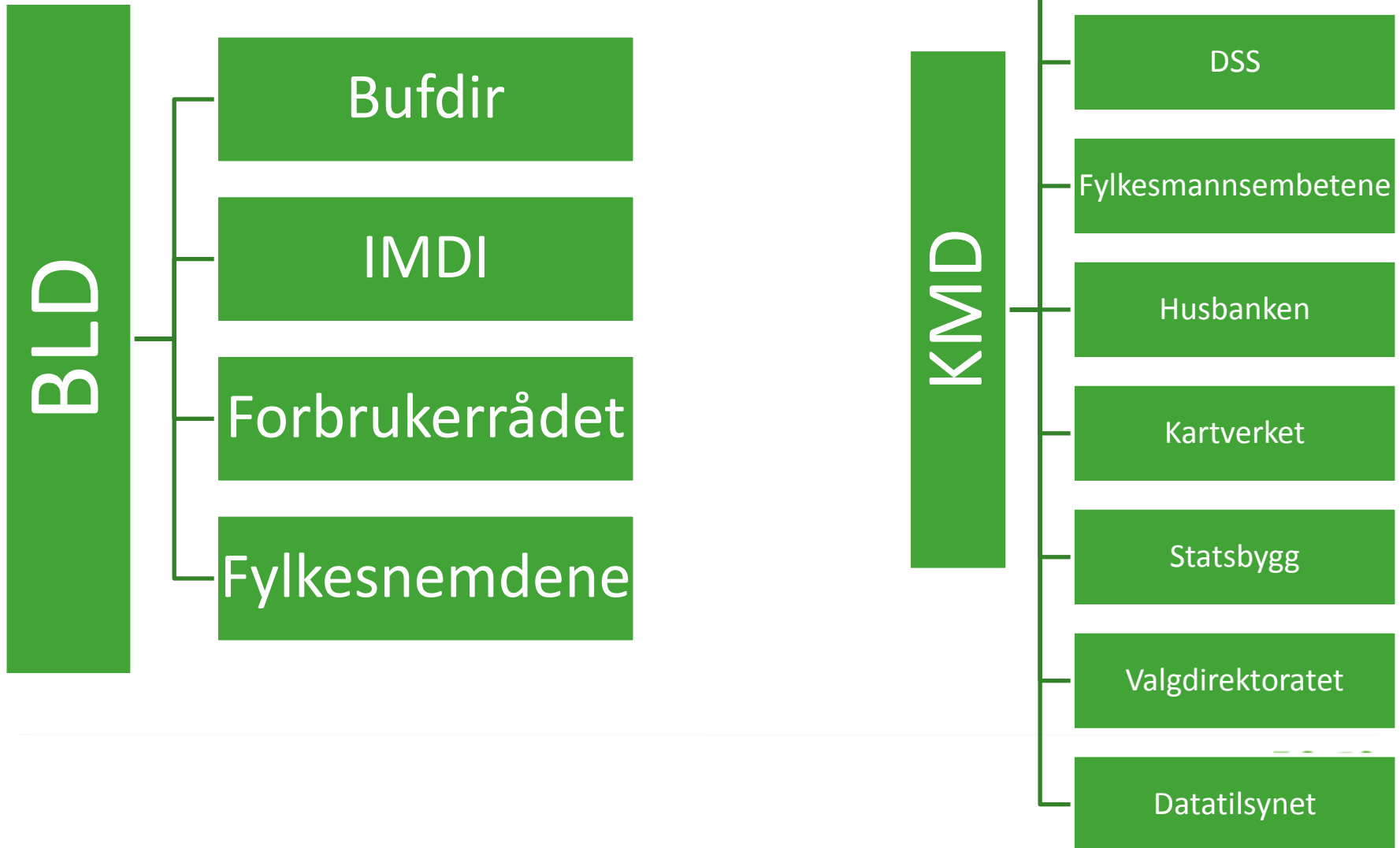
- Tydeliggjøring av departementenes og direktoratenes rolle
- Hvordan er situasjonen i dag? Hva er ønsket situasjon?

Modul 3:

Styring av digitaliseringsprosjekter

- Ledernes rolle - når og på hvilken måte utøve styring?
- Samspill mellom etatens og departementets porteføljestyring og i fag- og styringsdialogen

Toppledergrupper høsten 2015

Kvalitetssikring av digitaliseringsprosjekter

- Formål

- skal hjelpe statlige virksomheter til å lykkes med digitaliseringsprosjekter
- bidra til systematisk læring

- Hvilke prosjekter

- intervallet 10-750 mill. kr
- i tidlige og senere faser av prosjekter

- Digitaliseringsrådet skal være etablert 1.1.16.

- 8-10 medlemmer fra privat og offentlig sektor
- oppnevnes av KMD

- Difi skal drifte sekretariatet

Prinsipper til grunn for ordningen

- anbefalt, frivillig ordning for statlige virksomheter
- skal være ubyråkratisk og bidra til fremdrift og økt kvalitet
- skal være en hjelp der det er behov –ikke skape merarbeid der alt fungerer bra
- innsats skal tilpasses til prosjektets størrelse og oppdragsgivers behov
- ansvaret er fortsatt i den enkelte virksomhet

Hva ønsker målgruppen? Vi har spurt 12 ledere:

“ Rådet må hjelpe virksomhetene skalere ned. Veldig lett å skalere opp for å få budsjettenger

“ Få opp forståelsen for at det ikke handler om teknologi. Det er prosesser, mennesker og det å få gjennomført prosjektet

“ Rådet må være en lavterskel lederstøtte

“Ordnningen må fokusere på læring- viktig rolle å sette erfaringer i system og å bruke disse i rådgivningen

“ Må ha tilgang til en bredere kompetanse enn det virksomheten selv har

“ Ordnningen må gi merverdi, rådet må ha kompetanse og kapasitet.

“ Arena for å se på tvers av sektorgrensene, få til et annet type samarbeid på tvers av sektorer

“ Virksomheten må oppleve at her trenger vi virkelig nye øyne

“ Man skal ikke stå skolerett og forsvare virksomhetene, man skal bli løftet av å bruke rådet.

Sterkt gevinstfokus!

► Formål:

- Økt tempo i digitaliseringen
- Flere gevinster

► Søknadsvurdering:

- vektlegge virksomhetens plan for realisering av gevinster

► Gevinstrealisering – og tilbakebetaling:

- enkelte gevinster må tilbakebetales i tråd med gevinstrealiseringsplan

Kontakt oss gjerne:

- Strategisk IKT-kompetanse for toppledere

<https://www.difi.no/artikkel/2015/06/strategisk-ikt-kompetanse-toppledere>

- Digitaliseringsrådet

<https://www.difi.no/veiledning/ikt-og-digitalisering/digitaliseringsradet>

- Tilskotsordning for digitaliseringsprosjekt

<https://www.difi.no/veiledning/ikt-og-digitalisering/tilskotsordning-digitaliseringsprosjekt>

Agency for Public Management
and eGovernment

